

Zasedání Českého komitétu slavistů

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. X, Řada literárněvědné slavistiky. 1999, vol. 48, iss. X2, pp. 104-105

ISBN 80-210-2072-5

ISSN 1212-1509

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/102895>

Access Date: 30. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Za novoklasickou pokládá autorka prózu inspirující se tzv. klasickou ruskou literaturou 19. století. Z širšího mezinárodního hlediska nepokládám tento termín za šťastný (Angličané užívají termínu „neoclassicism“ pro klasicismus, Středoevropané mluví o neoklasicismu ve spojitosti s architekturou, výtvarným uměním, hudbou a literaturou první poloviny 20. století). Do umělecko-publicistické větve řadí například Rasputinův *Požár*, povídky a romány V. Astafjeva, do jisté míry i prózy Č. Ajtmatova, které stojí na hranicích tzv. filozofické prózy. Někteří autory spjaté s adorací venkova nazývá „neopočevnicki“ podle analogie s bratry Dostojevskými. Podobně „drsný realismus“ (žestokij realizm), například Astafjevův *Smutný detektiv*, nebo „náboženská próza“ (V. Těndrjakov) jsou pojmy, které spojuje s tzv. neoklasicismem v ruské literatuře. Rád jsem si po letech přečetl střízlivou kritiku románů Č. Ajtmatova skutečně *sine ira et studio*. Pluralitu nové ruské prózy dokládá přítomností romantické větve a metaforičností, které však neprotiřečí klasickému (realistickému) zaměření.

Stylizovaně metaforická próza jako Kimova *Veverka*, Iskanderovi *Králci a hroznyši*, Krupinova *Živá voda*, Orlovův *Lékařník*, je charakteristická pro 80. léta, „jiná próza“ spojená s 80. a 90. léty je reprezentována jmény T. Tolsté, V. Pjecucha, V. Jerofejeva, J. Popova, M. Kurajeva aj. V těchto partiích se kniha stává souborem inteligentně popsaných syžetů klíčových děl a jejich rozborů; v souvislosti s M. Kurajevem se autorka — kromě Gogola — mohla zmínit i o J. Tyťanovovi; ona grotesknost byla přece také jeho doménou. Brilantní je kapitola o ruském postmodernismu: směr je charakterizován všemi podstatnými znaky včetně základny tzv. reálného socialismu, která se stala živnou půdou pro ruský postmodernismus 60.-90. let.

Celou novou ruskou literaturu 80.-90. let pokládá autorka za přirozené pokračování literatury klasického realismu: je pluralitní, projevuje se v ní mnohost stylů a poetik, silněji se inspiruje novým uměním a jeho postupy. Nevidí v ní tedy „konec petrohradské literatury“ jako rusistka Rosalind Marshová z univerzity v britském Bathu, ani nezduřazuje její totální odlišnost oproti předchozí etické tradici jako zmíněný Robert Porter. Střízlivě posuzuje i své vlastní závěry, neboť mezi hodnocením a časem hodnocení není ještě dostatečný odstup. Klidný tón Galiny Něfaginové se ostře odlišuje od dramatického líčení některých rusistů, kteří od 90. let čekali něco zcela nového a každou inovaci považovali za epochální zvrát. I tím může být její kniha přitažlivá a v literárněvědné slavistice inspirující.

Ivo Pospíšil

ZASEDÁNÍ ČESKÉHO KOMITÉTU SLAVISTŮ

Dne 26. 6. 1998 se ve Slovanském ústavu AV ČR konalo rozšířené zasedání Českého komitétu slavistů (ČKS), jehož se účastnili jednak členové zvolení valným shromážděním českých slavistů 28. 6. 1990, jednak kooptovaní do jeho výkonného předsednictva schváleného Akademií věd ČR na návrh Slovanského ústavu ze 7. 10. 1993 a představitelé dalších mimopražských pracovišť. Pozváno bylo celkem 29 slavistů z Prahy, Brna, Olomouce, Českých Budějovic, Ústí nad Labem a Ostravy, přičemž na jednání bylo přítomno 17 osob. Program, který zahájil předseda Slavomír Wollman, se týkal tří základních bodů: 1. příprava XII. mezinárodního kongresu slavistů (Krakov 26. 8.–3. 9. 1998) a podmínky účasti, 2. publikace vědeckých referátů *Česká slavistika 1998* a 3. personální otázky včetně volby nového předsedy a jeho zastoupení v Mezinárodním komitétu slavistů (MKS) po XII. kongresu.

Zasedání přijalo zprávu o zabezpečení české účasti na sjezdu a zvláště o finančních podmínkách. Znovu konstatovalo, že k tomuto účelu nejsou k dispozici žádné centrálně přidělené prostředky a že komitét včas doporučil zájemcům o účast, zejména autorům referátů, aby požádali o finanční podporu svá pracoviště, popř. příslušné veřejné fondy. Předseda ČKS oznámil, že po osobním jednání s prezidentem MKS J. Siatkowským a s místopředsedou Organizačního výboru

J. Ruskem, hodlá Polsko jako hostitelská země kongresu projevit účinné porozumění pro finanční obtíže českých účastníků.

České přednášky pro XII. mezinárodní sjezd slavistů byly souhrnně uveřejněny ve sborníku *Česká slavistika 1998*, který se pořídil ze sazby časopisu *Slavia* 1998, č. 1–2. Kniha vyšla péčí nakladatelství Euroslavica (red. E. Bláhová, E. Šlaufová, S. Wollman a M. Zelenka, 292 s.). V souladu se sjezdovými pravidly poskytl ČKS exempláře knihy všem členům MKS a delegacím, které zastupují; autoři referátů dostali, jak je předepsáno, po 50 separátech k distribuci na zasedání, kde přednesou své přednášky. Kniha vyšla s podporou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR z programu *Rozšiřování výsledků výzkumu a vývoje* (Projekt PG 98436). Nositelem grantu byl Slovanský ústav AV ČR; ČKS s ním vyslovuje dík za jeho přidělení. Zasedání rovněž poděkovalo redaktorům publikace a jejímu nakladateli za vykonanou práci. Konstatovalo s uspokojením, že čeští slavisté dostali stanoveným publikačním pravidlům i za situace, kdy některé země s lepšími podmínkami nemají podle došlých informací možnost zveřejnit své referáty souborně a včas.

S. Wollman oznámil, že se vzhledem ke svému věku vzdává funkce předsedy ČKS, jakož i funkce českého člena a viceprezidenta MKS. Požádal, aby ČKS jeho rezignaci přijal ke dni plennárního zasedání MKS 30. 8. 1998, jemuž hodlá představit a doporučit svého nástupce. Informoval rovněž, že po předběžné dohodě současně odchází z funkce sekretáře **V. Kříž** se zřetelem ke svým rostoucím povinnostem pedagogickým a nakladatelským a že je třeba zvolit také nástupce pro tuto funkci. Odstupující **S. Wollman** poté podal zprávu o svých konzultacích k této otázce s několika seniory-členy ČKS, zejména s **R. Večerkou**, **E. Petřů**, **A. Měšťanem**, **Z. Mathausem** a **J. Bečkou**, a přednesl jejich a svým jménem návrh, aby novým předsedou ČKS a českým představitelem v MKS byl zvolen **prof. dr. Ivo Pospíšil, DrSc.**, vedoucí Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, a novým sekretářem ČKS **doc. dr. Miloš Zelenka, CSc.**, vedoucí literárněvědného oddělení Slovanského ústavu AV ČR. Oba kandidáty vřele doporučil. V následující diskusi, jež uvítala vůli po generační změně, nebyly vysloveny jiné návrhy. V tajném hlasování byl předsedou ČKS a českým členem MKS zvolen jednomyslně **I. Pospíšil** a sekretářem ČKS rovněž všemi hlasy **M. Zelenka**. **S. Wollman** u příležitosti svého odchodu z funkce připomněl s vděčností řadu osobností, s nimiž měl čest pracovat v národním i mezinárodním komitétu slavistů od roku 1956. Upřímné poděkování vyslovil zvláště někdejšímu sekretáři ČKS a v letech 1988–1993 sekretáři MKS **J. Vláskovi** a dlouholetému sekretáři národního komitétu **V. Křížovi**, kteří se shodou okolností nemohli tohoto zasedání zúčastnit.

Na rozšířené zasedání ČKS, za účasti pracovníků literárněvědného oddělení Slovanského ústavu AV ČR a přítomných členů ČKS, navázal pracovní seminář *Literárněvědné problémy českých slavistů pro XII kongres slavistů v Krakově*.

ÚŘEDNÍ HODINY nového předsedy a sekretáře byly vymezeny následujícím způsobem: **I. Pospíšil**, Ústav slavistiky FF MU v Brně, budova D, 4. patro, Arna Nováka 1, 660 88 Brno, každý čtvrtek 11–12 hod. (tel. 05/41 121 138, fax 05/41 121 406); **I. Pospíšil** a **M. Zelenka**, Slovanský ústav AV ČR v Praze, 2. patro, Valentinská 1, 110 00 Praha (tel./fax 02/2323096), každé úterý 10–11 hod.; po předběžné dohodě i mimo tyto termíny. ČKS bude o své činnosti průběžně informovat v periodiku *Slavia* a *Opera Slavica*.

(red)

KAM SMĚRUJE EVROPSKÁ SLAVISTIKA?

Na tuto otázku se pokoušeli odpovědět naši i zahraniční slavisté během pracovního setkání, uspořádaného v návaznosti na slavnostní konferenci k 70. výročí založení Slovanského ústavu AV ČR od 10. do 12. 11. 1998 v reprezentačních prostorách Akademie věd v Praze.